

Forsøg med Blandinger af Kløver og Græs.

Ved Josef Hansen.

349. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I Aarene 1933—39 er der ved Statens Forsøgsstationer gennemført en Række Forsøg med Blandinger af Kløver og Græs til 2-aarigt Græsleje i Sædskiftegræsmarkerne. Disse Forsøg er en Fortsættelse af tidligere gennemførte Forsøg, hvis Resultater er offentliggjort i 51., 100. og 110. Beretning, idet der dog i Aarene 1914—21 udførtes en Serie Forsøg, hvorom der ikke hidtil er aflagt Beretning.

Nærværende Beretning omhandler Forsøgene i Aarene 1933—39 samt en Oversigt over Hovedresultaterne af Forsøgene 1914—21.

Beretningen er udarbejdet af Forstander *Josef Hansen*, Tystofte.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

	Indhold.	Side
Frøblandingsforsøg 1914—21		191
do. 1933—39		195
Sammenligning af enkelte Blandinger		207

Formaalet med de Forsøg, hvorom der skal meddeles i denne Beretning har, ligesom med tidligere Frøblandingsforsøg, været at søge at finde det mest gunstige Blandingsforhold mellem Arterne og Udsædsmængderne af de Bælgplanter og Græsarter, som almindeligt anvendes i Kløver- og Græsmarkerne.

Naar man fra første Færd i rationel Græsmarksdrift har benyttet Udsæd af flere Arter af Bælgplanter og Græsser i Blanding, har Hensigten oprindeligt været at sikre et nogenlunde jævnt Udbytte Aar efter Aar, saaledes at hvis enkelte Arter svigtede, kunde andre muligt faa bedre Chancer og udnytte Plads og tilfældige Vækstbetingelser. Man har saaledes sammensat Frøblandingen ud fra et Forsikringssynspunkt, saa at det gennemsnitlige Udbytte blev bedst muligt.

Dette Princip førte til, at Frøblandingerne blev sammensat af et stort Antal Arter, saaledes som det kendes fra P. Niensens Frøblandings-Vejledninger. Denne Forsikring var sikkert paa-krævet, saa længe der udelukkende anvendtes udenlandsk Kløver i Blandingerne, da man i Regelen maatte regne med, at denne gav et meget ringe Udbytte i 2. Brugsaar, hvor det da gjaldt om at have et passende Udvalg af fleraarige Græsarter, som kunde give et tilfredsstillende Udbytte. Men de danske Kløverstammer, der er betydeligt sikrere i 2. Brugsaar, har gjort Forsikringsmomentet mindre nødvendigt, og samtidig har Bestræbelserne for rationel Udnyttelse af Kløvergræsmarkernes Afgrøde i nogen Grad ændret Kravene til disse Afgrøder. De danske Kløverstammer har foruden større Holdbarhed i 2. Brugsaar ogsaa en større Frødhed i 1. Brugsaar. Det gælder om ved Sammensætning af Frøblandingerne at udnytte denne Frødhed og Holdbarheden mest muligt derved, at man benytter Græsarter i Blandingen, som trykker Kløveren Vækst mindst muligt, men som samtidig medvirker til Produktion af den størst mulige Foderværdi saavel i 1. som i 2. Brugsaar.

Det vil dog aldrig være muligt at opstille en Universalblanding, idet Vækstbetingelserne for de enkelte Arter i Blandingen skifter efter Jordbund og Klima, og fordi Kravene til den avlede Afgrøde er forskellige. En Afgrøde til Høslæt ønskes i Almindelighed saa proteinrig, det vil sige saa rig paa Bælgplanter som muligt, medens en Afgrøde til Afgræsning helst skal have et mere moderat Proteinindhold, bestaa af en passende Blanding af Kløver og Græs, — et Blandingsforhold, som vist ingen hidtil har søgt at præcisere nærmere, men som det ogsaa vil være umuligt helt at sikre i Praxis.

Ud fra disse Synspunkter har de seneste Frøblandingsforsøg været søgt anlagt. Men forud for disse Forsøg, der udførtes i Aarene 1933 til 1939, blev der i Aarene 1914 til 1921 gennemført en Række Forsøg, i hvilke der blev sammenlignet Udbyttet af 4 Bælgplantearter og 5 Græsarter kombinerede i Blandinger saaledes, at Blandingerne kun bestod af 1 Bælgplante og 1 Græsart.

Disse Forsøg gennemførtes under vanskelige Forhold for Fremskaffelse af Frø i Krigsaarene, og for Rødkløveren Vedkommende blev i de første Udlæg benyttet udenlandsk Frø og i de senere Forsøgsaar Frø af tilfældige og mindre værdifulde danske Stammer. Da Forsøgene var afsluttede, var der kommet nye og mere yderige danske Rødkløverstammer frem, og de af-

sluttede Forsøg havde derfor mindre Interesse, hvorfor Resultaterne ikke dengang offentliggjordes.

Som Indledning til nærværende Beretning skal Hovedresultaterne af disse Forsøg meddeles.

I. Frøblandingsforsøg 1914—21.

Forsøgene blev udført paa lermuldet Jord ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Aarslev og Askov og paa sandmuldet Jord ved Askov, Borris, Studsgaard og Tylstrup. De omfattede Sammenligning af følgende Blandinger:

1. Lucerneblandinger.

- a. 20 kg Lucerne + 6 kg Hundegræs.
- b. 20 » » + 12 » Draphavre.
- c. 20 » » + 4 » Timothe.
- d. 20 » » + 6 » Alm. Rajgræs.
- e. 20 » » + 3 » Stortoppet Rapgræs.

2. Kællingetandblandinger.

- a. 15 kg Kællingetand + 6 kg Hundegræs.
- b. 15 » » + 12 » Draphavre.
- c. 15 » » + 4 » Timothe.
- d. 15 » » + 6 » Alm. Rajgræs.
- e. 15 » » + 3 » Stortoppet Rapgræs.

3. Sildig Rødkløverblandinger.

- a. 15 kg Sildig Rødkløver + 6 kg Hundegræs.
- b. 15 » » » + 12 » Draphavre.
- c. 15 » » » + 4 » Timothe.
- d. 15 » » » + 6 » Alm. Rajgræs.
- e. 15 » » » + 3 » Stortoppet Rapgræs.

4. Tidlig Rødkløverblandinger.

- a. 15 kg Tidlig Rødkløver + 6 kg Hundegræs.
- b. 15 » » » + 12 » Draphavre.
- c. 15 » » » + 4 » Timothe.
- d. 15 » » » + 6 » Alm. Rajgræs.
- e. 15 » » » + 3 » Stortoppet Rapgræs.

Forsøgene har saaledes omfattet 20 Blandinger men sammenlignet i 4 Afdelinger, 1 for hver Bælplanteart og med 5 Fællesparceller à 20 m². Forsøgene er udlagt i Aarene 1914 til 1919, og de har ligget til Udbyttebestemmelse i 2 Aar. Udlæget er sket i Byg eller Havre.

Udbyttet er bestemt som Hø, der som Regel har været tørret paa Marken, og der er taget 2 Slæt aarlig. Hovedresultaterne af Forsøgene fremgaar af Tabel 1.

Tabel 1. Blandinger af Bælgplanter og Græs.

Udlæg 1913—21.

hkg Hø pr. ha. *Gennemsnit af alle Forsøg.*

Blanding af Bælgplanter Græs	1. Aar				2. Aar				1. + 2. Aar			
	Lucerne	Kællinge- land	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.	Lucerne	Kællinge- land	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.	Lucerne	Kællinge- land	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.
Forsøg paa lermuldet Jord.												
Hundegræs	59	66	80	78	92	76	73	70	151	142	153	148
Draphavre	68	77	92	88	101	89	89	81	169	166	181	169
Timothe	64	73	84	80	90	79	70	64	154	152	154	144
Alm. Rajgræs	73	82	94	91	87	77	73	66	160	159	167	157
Stortop. Rapgræs	59	71	85	77	92	84	70	63	151	155	155	140
Forsøg paa sandmuldet Jord.												
Hundegræs	23	44	53	54	35	46	42	45	58	90	95	99
Draphavre	29	52	62	60	42	56	51	53	71	108	113	113
Timothe	24	48	55	56	32	45	35	34	56	93	90	90
Alm. Rajgræs	32	55	66	65	35	49	41	41	67	104	107	106
Stortop. Rapgræs	25	51	61	60	41	54	44	44	66	105	105	104

Udbyttetallene er i Tabel 1 angivet i hkg Hø pr. ha, som Gennemsnit for alle 1. Brugsaar og alle 2. Brugsaar samt det samlede Udbytte i begge Brugsaar. De er opført særskilt for de 5 Forsøgssteder med lermuldet Jord og for de 4 med sandmuldet Jord.

Udbyttet har været væsentlig lavere paa Sandjorden end paa Lerjorden navnlig for Lucerneblandingeres Vedkommende.

Paa Lerjorden har Blandingerne med Sildig Rødkløver givet størst samlet Udbytte, derefter følger Blandinger med Lucerne, hvorefter kommer Tidlig Rødkløver og Kællingetand i lidt veks-lende Rækkefølge efter de indblandede Græsarter. Forskellen paa de fire Bælgplanters Udbytte har dog ikke været stor. I 1. Brugsaar har Blandinger med Sildig Rødkløver givet højst Udbytte, dog kun lidt mere end Tidlig Rødkløver-Blandingerne. Blandinger med Kællingetand har givet 11—15 hkg Hø mindre end Sildig Rødkløver, og lavest staar Lucerneblandingerne med

20—26 hkg Hø mindre end Sildig Rødkløver. I 2. Brugsaar har Lucerneblandingerne givet højest Udbytte, derefter følger Kællingetandblandingerne med 8—16 hkg Hø mindre, Sildig Rødkløver, der har givet 14—22 hkg Hø mindre end Lucerne og lavest staar Tidlig Rødkløver, 20—29 hkg Hø under Lucerne.

Paa Sandjorden har det samlede Udbytte af Sildig og Tidlig Rødkløver i begge Aar været meget nær ens. Kællingetand har i Blanding med Hundegræs, Draphavre og Alm. Rajgræs givet lidt mindre, men med Timothe og Stortoppet Rapgræs lidt mere end Kløveren. Lucerneblandingerne har givet 34—42 hkg Hø mindre end Sildig Rødkløver. I 1. Brugsaar staar Kløverblandingerne højest og med samme Udbytte af Sildig og Tidlig Rødkløver. Blandingerne med Kællingetand har givet 7—11 hkg Hø mindre end Blandingerne med Sildig Rødkløver, og lavest er Lucerneblandingerne med 30—36 hkg Hø mindre end Sildig Rødkløver, hvilket er under Halvdelen af Rødkløverens Udbytte. I 2. Brugsaar har Kællingetandblandingerne givet mest og Sildig og Tidlig Rødkløver ligesom i 1. Aar omtrent ens. Sildig Rødkløver har givet 4—10 hkg Hø mindre end Kællingetand. Lucerne staar lavest med 11—14 hkg Hø mindre end Kællingetand.

Naar Resultaterne af disse Forsøg med Kællingetand og Rødkløver sammenlignes, maa det stadig erindres, hvad foran er nævnt, at der er benyttet delvis udenlandsk Frø og Frø af tilfældige nu forældede danske Stammer af Rødkløver, og at nu dyrkede danske Rødkløverstammer har væsentlig større Ydeevne, medens vi stadig er henvist til tilfældigt udenlandsk Frø af Kællingetand, hvis Dyrkningsværdi antagelig ikke er højere end det i Forsøgene anvendte. Dernæst skal det for Lucernens Vedkommende fremhæves, at Betingelserne for Lucernedyrkning nu sikkert er betydelig bedre, end da Forsøgene udførtes saavel paa Forsøgsstationerne som i Praksis som Følge af bedre Afvanding og Kalkning af Jorden.

Af de 5 i Blandingerne prøvede Græsarter har Draphavre givet højest Udbytte i begge Brugsaar tilsammen, baade paa Lerjord og Sandjord, og som Nr. 2 staar Alm. Rajgræs. Paa Lerjorderne følger med noget lavere og omtrent lige stort Udbytte Timothe og Stortoppet Rapgræs, medens Hundegræsblandingerne har givet lavest Udbytte. Paa Sandjorderne har Stortoppet Rapgræs givet meget nær samme Udbytte som Alm. Rajgræs, medens Timothe og Hundegræsblandinger har givet lige stort Udbytte, men 10—15 hkg Hø mindre end Rajgræsset.

I 1. Brugsaar har paa den lermuldede Jord Alm. Rajgræs givet højest Udbytte, derefter følger Draphavre og Timothe, medens Hundegræs har givet lavest Udbytte. Paa den sandmuldede Jord er Rækkfølgen omtrent den samme, idet dog Stortoppet Rapgræs har givet lidt større Udbytte end Timothe.

I 2. Brugsaar er baade paa Lermuld og Sandmuld Draphavreblandingerne højest i Udbytte og Timotheblandingerne gennemgaaende lavest, idet Rajgræs i Blanding med Lucerne og Kællingetand dog er lavere end Timothe paa Lerjorden. Ogsaa i 2. Brugsaar har Stortoppet Rapgræs givet forholdsvis højt Udbytte paa Sandjorden.

Tabel 2. Blandinger af Bælgplanter og Græs.

Udlæg 1913—19.

Afgrødens botaniske Sammensætning.

Blanding af	pCt. Bælgplanter								pCt. Ukrudt							
	1. Aar				2. Aar				1. Aar				2. Aar			
	Bælgplanter		Græs		Bælgplanter		Græs		Bælgplanter		Græs		Bælgplanter		Græs	
	Lucerne	Kællingetand	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.	Lucerne	Kællingetand	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.	Lucerne	Kællingetand	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.	Lucerne	Kællingetand	Sildig Rødkl.	Tidlig Rødkl.
Forsøg paa lermuldet Jord.																
Hundegræs	41	47	55	58	40	29	27	21	3	5	3	1	1	1	1	1
Draphavre	40	42	51	53	34	22	19	15	3	4	2	1	2	1	2	1
Timothe	47	53	62	64	54	39	33	27	3	5	2	3	2	3	3	3
Alm. Rajgræs . . .	40	44	52	51	56	47	42	35	1	2	1	1	2	3	3	2
Stortop. Rapgræs	69	75	81	83	60	44	37	32	10	10	6	4	5	6	9	10
Forsøg paa sandmuldet Jord.																
Hundegræs	35	66	62	63	29	33	19	16	8	2	2	2	3	2	1	1
Draphavre	34	62	61	63	24	30	14	13	7	4	3	2	5	2	1	4
Timothe	38	69	69	68	38	44	23	18	12	4	2	2	6	2	3	6
Alm. Rajgræs . . .	31	56	58	58	40	49	32	27	6	2	2	2	6	2	1	2
Stortop. Rapgræs	56	82	80	82	34	46	20	23	16	6	5	5	12	6	7	9

I Tabel 2 er meddelt en Oversigt over Bælgplanteindholdet og Ukrudtsindholdet i Afgroden af de enkelte Blandinger.

I 1. Brugsaar har Indholdet af Bælgplanter været højest i Rødkløverblandingerne paa Lerjord og lige stort i Blandinger af Sildig og Tidlig Rødkløver. Paa Sandjorden har Blandinger med Kællingetand indeholdt samme Mængde Bælgplanter som Rødkløverblandingerne, medens de paa Lerjorden har haft et noget

lavere Indhold. Lavest Bælgplanteindhold har Lucerneblandingerne haft baade paa Lerjord og paa Sandjord.

I 2. Brugsaar har Lucerneblandingerne haft højest Bælgplanteindhold paa Lerjorden, Kællingetand følger derefter med et betydeligt lavere Indhold, lidt derunder kommer Sildig Rødkløver, og lavest Indhold har Tidlig Rødkløver. Paa Sandjorden har Kællingetandblandingerne haft højest Bælgplanteindhold og Lucerneblandingerne lidt lavere Indhold, medens Rødkløverblandingerne kun har haft omkring halvt saa stor Bælgplante procent som Kællingetandblandingerne.

I Tabel 2 ses desuden, at Ukrudtsindholdet i 1. Brugsaar har været noget større i Lucerne og Kællingetand end i Rødkløver, medens der ikke er nogen udpræget Forskel i denne Henseende i 2. Brugsaar. Blandingerne med Stortoppet Rapgræs har haft meget større Ukrudtsindhold end de øvrige Græsarter i 1. og 2. Brugsaar og saavel paa Lerjord som paa Sandjord. I 1. Brugsaar er det iøjnefaldende, at Blandinger med Alm. Rajgræs har lavere Ukrudtsprocent end andre Græsarter, medens det i 2. Brugsaar er Hundegræs, der har givet den reneste Afgrøde.

II. Frøblandingsforsøg 1933—39.

Forsøgene er udført paa lermuldet Jord ved Lyngby, Tystofte, Askov og paa Marsken dels ved Ribe og dels ved Højer, samt paa sandmuldet Jord ved Askov (Lundgaard), Studsgaard og Tylstrup.

Der har i Forsøgene været sammenlignet 9 Blandinger med følgende Sammensætning i kg udsaaet Frø pr. ha:

Bland. Nr.	Halvsild. Rødklöv.	Tidlig Rødklöv.	Hvidkløver	Timothe	Alm. Rajgræs	Ital. Rajgræs	Hunde-græs	Eng-svingel
1.....	12	»	»	»	»	»	»	»
2.....	12	»	»	3	»	»	»	»
3.....	6	6	»	3	»	»	»	»
4.....	»	12	»	3	»	»	»	»
5.....	»	8	3	3	»	»	»	»
6.....	»	8	3	2	4	»	»	»
7.....	»	8	3	2	8	»	»	»
8.....	»	8	3	2	8	4	2	»
9.....	»	»	6	2	8	»	»	6

Sammensætningen af Udsæden har saaledes varieret fra ren Rødkløver (Nr. 1) og stigende Mængder af Græs til en Blanding,

der nærmer sig den P. Niensenske, med ret stor Græsindblanding (Nr. 8). De første 4 Blandinger skulde nærmest være egnede til Høslæt og de 5 følgende til Afgræsning.

Paa Marsken er der i Blanding Nr. 4 saadet 6 kg Halvsildig Rødkløver og 6 kg Alsike i Stedet for 12 kg Tidlig Rødkløver.

Til Udsæd er anvendt følgende Kløver- og Græsstammer: Halvsildig Øtofte og Tidlig Øtofte Rødkløver, Morsø Øtofte Hvidkløver, Timothe Øtofte, Alm. Rajgræs E-F 79, Ital. Rajgræs Roskilde, Engsvingel Øtofte og Hundegræs Roskilde.

Udlæget er sket med Byg eller Havre som Dæksæd, og Forsøgene er udlagt i Aarene 1933 til 1937, altsaa 5 Udlæg paa hvert Forsøgssted, og alle Forsøg er gennemført i 2 Brugsaar. Der er tilført rigelig Fosforsyre og Kaligødning til Udlæget og 2. Aars Markerne har i Regelen faaet Kvælstofgødning eller Ajle.

Forsøgene er anlagt i 1 eller 2 Parcelrækker med 10 Fællesparceller à 20 m². Paa de 5 Parceller er der taget 2, i enkelte Tilfælde 3 Slæt og paa de andre 5 Parceller i Regelen 5 Slæt aarlig.

Tabel 3. Kløver og Græsblandinger.

Udlæg 1933--37.

Gennemsnitlig Slætdate.

Forsøgssted	2-Slætsforsøg		5-Slætsforsøg				
	1. Slæt	2. Slæt	1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt	5. Slæt
1. Brugsaar							
Lyngby	28/6	20/8	19/5	12/6	8/7	17/8	20/9
Tystofte	15/6	22/8	15/5	13/6	12/7	29/8	1/10
Askov	14/6	14/8	15/5	12/6	16/7	16/8	12/8
Marsken	21/6	24/8	23/5	20/6	21/7	25/8	28/10
Lundgaard	16/6	21/8	16/5	11/6	18/7	14/8	9/9
Studsgaard	18/6	28/8	22/5	25/6	5/8	10/9	—
Tylstrup	20/6	12/8	20/5	12/6	5/7	2/8	12/9
2. Brugsaar							
Lyngby	28/6	20/8	20/5	12/6	10/7	17/8	12/9
Tystofte	15/6	14/8	18/5	15/6	16/7	28/8	2/10
Askov	15/6	—	16/5	15/6	—	—	—
Marsken	16/6	29/8	21/5	22/7	3/8	22/9	—
Lundgaard	10/6	16/8	15/5	14/6	22/7	27/8	—
Studsgaard	19/6	15/8	20/5	5/7	11/8	29/8	—
Tylstrup	20/6	8/8	21/5	14/6	11/7	3/8	—

Det har dog ikke været muligt at gennemføre Forsøgene regelmæssigt med 2 og 5 aarlige Slæt. I nogle Forsøg, hvor Væk-

sten har været frodig, er der i en Del af 2-Slætsforsøgene blevet høstet en 3. Slæt og i enkelte af 5-Slætsforsøgene en 6. Slæt. I andre Forsøg med mere sparsom Vækst er der i 5-Slætsforsøgene kun høstet 4 Slæt, og i 2. Aars Markerne er der kun ved Lyngby og Tystofte blevet taget 5, medens 4 Forsøgssteder kun har taget 4 Slæt. Ved Askov, hvor 2. Aars Marken altid har haft en meget daarlig Kløverbestand, er der i 2. Brugsaar kun blevet høstet en Slæt i 2-Slætsforsøgene og to Slæt i 5 Slætsforsøgene. Ved Studsgaard er der i 1. Brugsaar kun taget 4 Slæt i 5-Slætsforsøgene.

I Tabel 3 er meddelt de gennemsnitlige Slætdataer ved de enkelte Forsøgssteder. Det ses, at 1. Slæt i 2-Slætsforsøgene er faldet omkring 15. Juni og 2. Slæt ca. 20. August. I 5-Slætsforsøgene er 1. Slæt høstet 15.—20. Maj og de følgende Slæt med ca. 1 Maanedes Mellemlum.

Afgrøden er i Marken vejlet umiddelbart efter Afhugningen, og der er i hvert Forsøgsled udtaget 2 Fællesprøver à 10—15 kg Grønmasse til Tørstofbestemmelse samt 2 Prøver à 1—2 kg til botanisk Analyse. Tørstofprøverne er blevet skaaret i Hakkelse og Hakkelseprøver paa ca. 400 gr er tørret i Ovn til konstant Vægt. Prøverne til botanisk Analyse er i frisk Tilstand blevet skilt i Kløver, Græs og Ukrudt, tørret paa Loft, og hver af de adskilte Dele er blevet vejlet i lufttør Tilstand. Resultaterne af Forsøgene angives i hkg Tørstof pr. ha.

Hovedresultaterne af Forsøgene fremgaar af Tabel 4, hvis øverste Halvdel meddeler Udbyttet ved 2 Slæt og den nederste Udbyttet ved 5 aarlige Slæt.

I 2-Slætsforsøgene har Blandingerne Nr. 6—8, med 8 kg Rødkløver, 3 kg Hvidkløver og henholdsvis 6, 10 og 16 kg Græs, givet det højeste samlede Udbytte. Lidt lavere i Udbytte kommer Blandingerne Nr. 2—4, med 12 kg Rødkløver og 3 kg Græs, medens Blanding Nr. 5 med 8 kg Rødkløver, 3 kg Hvidkløver og 3 kg Græs ikke har kunnet klare sig med Blandingerne uden Hvidkløver eller med Blandingerne med større Mængde Græs. Lavest i Udbytte er Blandingen med Hvidkløver som eneste Bælgplante og ren Rødkløver.

Blandingerne med den store Græsindblanding, Nr. 6—8, har været overlegne i 1. Brugsaar, medens Blandingerne med kun 3 kg Timothe, Nr. 2—4, har givet mest i 2. Brugsaar.

Tabel 4. Kløver og Græsblandinger.
Udlæg 1933—37.

Alle Forsøg.

Blanding Nr.	Udsæd kg pr. ha										hkg Tørstof pr. ha												Forholdstal					
	Tidlig Rødkløver	Højsildig Rødkløver	Hvid- kløver	Timothe	Alm. Røjgræs	Ital. Røjgræs	Eng- Svangel	Hunde- græs	1. Brugsaar				2. Brugsaar				1. + 2. Brugsaar				1. Aar		2. Aar		1.+2. Aar			
									Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt	Kløver	Ialt	Kløver	Ialt	Kløver	Ialt		
2-Slætsforsøg																												
1		12						69.0	1.6	5.5	76.1	33.7	12.3	8.0	54.0	102.7	13.9	13.5	130.1	131	88	175	83	143	86			
2		12		3				54.3	30.0	1.5	85.8	19.6	49.3	1.2	70.1	73.9	79.3	2.7	155.9	103	99	102	108	103	103			
3	6	6		3				60.5	27.1	1.2	88.8	19.4	47.2	1.2	67.8	79.9	74.3	2.4	156.6	115	102	101	104	111	103			
4	12			3				61.6	25.7	1.2	88.5	19.6	45.8	1.2	66.6	81.2	71.5	2.4	155.1	117	102	102	103	113	102			
5	8		3	3				56.6	27.2	1.6	85.4	15.6	46.6	2.0	64.2	72.2	73.8	3.6	149.6	107	99	81	99	100	99			
6	8		3	2	4			52.2	39.7	0.8	92.7	18.4	47.0	0.7	66.1	70.6	86.7	1.5	158.8	99	107	95	102	98	105			
7	8		3	2	8			52.3	40.3	0.6	93.2	18.5	46.7	0.5	65.7	70.8	87.0	1.1	158.9	99	107	96	101	98	105			
8	8		3	2	8	4		45.3	46.1	0.6	92.0	18.8	46.4	0.6	65.8	64.1	92.5	1.2	157.8	86	106	97	101	89	104			
9		6		2	8		6	23.1	53.7	0.9	77.7	9.8	53.7	0.5	64.0	32.9	107.4	1.4	141.7	44	90	51	99	46	93			
5-Slætsforsøg																												
1		12						56.3	2.2	6.4	64.9	26.4	9.0	10.1	45.5	82.7	11.2	16.5	110.4	133	93	160	90	140	92			
2		12		3				46.8	21.6	2.4	70.8	18.3	31.3	3.1	52.7	65.1	52.9	5.5	123.5	110	102	111	104	111	103			
3		6		3				46.1	21.6	2.2	69.9	15.9	30.9	2.9	49.7	62.0	52.5	5.1	119.6	109	100	97	98	105	99			
4	12			3				47.1	20.4	2.2	69.7	14.4	30.3	3.0	47.7	61.5	50.7	5.2	117.4	111	100	87	94	104	98			
5	8		3	3				44.6	21.6	2.4	68.6	15.0	32.4	3.2	50.6	59.6	54.0	5.6	119.2	105	98	91	100	101	99			
6	8		3	2	4			40.1	31.5	1.2	72.8	14.8	35.9	1.1	51.8	54.9	67.4	2.3	124.6	95	104	89	103	93	104			
7	8		3	2	8			38.9	32.7	0.9	72.5	15.3	35.3	0.8	51.4	54.2	68.0	1.7	123.9	92	104	93	102	92	103			
8	8		3	2	8	4		34.8	37.4	0.6	72.8	14.2	36.3	0.7	51.2	49.0	73.7	1.3	124.0	82	104	86	101	83	103			
9		6		2	8		6	26.6	38.1	0.8	65.5	14.1	39.2	0.9	54.2	40.7	77.3	1.7	119.7	63	94	85	107	69	99			

I 5-Slætsforsøgene er det højeste Udbytte høstet af Blandingerne Nr. 6—8 ligesom i 2-Slætsforsøgene, samt af Blanding Nr. 2, 12 kg Halvsildig Rødkløver og 3 kg Timothe. Blandingerne Nr. 3 og 4, hvor Tidlig Rødkløver delvis eller helt har erstattet Halvsildig Rødkløver og Nr. 5, Rødkløver, Hvidkløver og 3 kg Timothe har givet 4—7 hkg Tørstof mindre end de højst ydende Blandinger. Blanding Nr. 9 med Hvidkløver som eneste Bælgplante har ved hyppig Slæt klaret sig betydeligt bedre end ved to Slæt og har i samlet Udbytte i to Aar givet lige saa stort Udbytte som Blandingerne Nr. 3, 4 og 5. Ren Rødkløver har givet mindst, men har dog klaret sig forholdsvis bedre ved hyppig Slæt end ved kun 2 Slæt. Ogsaa ved hyppig Slæt har Blandingerne Nr. 6—8 været forholdsvis bedst i 1. Brugsaar, medens Blanding Nr. 2 har været bedst i 2. Brugsaar.

Udbyttet af ren Kløver i Blandingerne har baade i 2- og 5-Slætsforsøgene været størst efter Udsæd af Rødkløver uden Græsindblanding og meget større efter Udsæd af 12 kg Rødkløver og 3 kg Timothe end efter en mindre Rødkløver- og større Græsudsæd. Noget afvigende har Blanding Nr. 2, Halvsildig Rødkløver og Timothe, forholdt sig, idet den sammenlignet med Blanding Nr. 4, Tidlig Rødkløver og Timothe, har givet samme samlede Udbytte, men ca. 7 hkg mindre ren Kløver i 2-Slætsforsøgene, medens samme Blanding i 5-Slætsforsøgene har givet større Udbytte baade i samlet Afgrøde og i Kløver end Nr. 4.

I Tabel 4 ses, at der efter Udsæd af ren Kløver i Blanding Nr. 1 har været en Del Græs i Afgrøden, især i 2. Brugsaar. Det skyldes i nogen Grad, at der trods Forsigtighed ved Saaningen af Frøet er fløjet lidt Græsfrø over fra Naboparcellerne. Men desuden har der i alle Blandinger været en Del Ukrudt, der navnlig i Blanding Nr. 1, som skulde have været ren Kløver, har givet et betydeligt Bidrag til Afgrøden, 6—10 hkg Tørstof gennemsnitlig pr. Aar.

I de øvrige Blandinger har Ukrudtsindholdet været væsentligt mindre, men mest fremtrædende i Afgrøden efter hyppig Slæt. Ukrudtsindholdet har været størst i Blandinger, hvor Timothe har været eneste Græsart, medens Alm. Rajgræs bedre har formaaet at holde Ukrudtet nede. I Timotheblandingerne har Ukrudtsbestanden givet mellem 1 og 2 hkg Tørstof pr. ha i 2-Slætsforsøgene og mellem 2 og 3 hkg i 5-Slætsforsøgene, medens den i Rajgræsblandingerne har givet 0.5—0.8 hkg i 2-Slæts- og 0.6—1.2 hkg i 5-Slætsforsøgene.

Tabel 5. Oversigt over Forholdet mellem
Udbytteforskøl og Usikkerhed.

(Forskøl:Usikkerhed, F/U)

Udlæg 1933—37

Beregnet paa hkg Tørstof i 1. + 2. Aar

og Bl. Nr.	2-Slætsforsøg								og Bl. Nr.	5-Slætsforsøg							
	Kvotient F/U ved Forskel mellem Blanding Nr.									Kvotient F/U ved Forskel mellem Blanding Nr.							
	1	2	3	4	5	6	7	8		1	2	3	4	5	6	7	8
Samlet Afgrøde																	
2	8.6								2	5.1							
3	7.9	0.5							3	3.5	4.8						
4	6.3	0.2	0.6						4	2.6	3.3	2.0					
5	5.1	3.0	5.4	3.8					5	2.9	2.5	0.1	1.3				
6	7.1	1.7	1.8	2.1	7.4				6	4.5	1.0	3.1	4.3	6.6			
7	7.1	1.6	1.7	2.0	7.2	0.0			7	4.4	0.7	2.8	4.4	3.6	0.7		
8	6.9	1.1	1.0	1.3	5.4	1.0	1.1		8	4.3	0.7	2.7	4.2	3.5	0.4	0.3	
9	2.4	4.2	4.0	3.0	1.7	5.0	5.5	5.2	9	2.6	0.9	0.4	1.1	0.8	2.5	2.0	2.4
Kløverafgrøden																	
2	14.5								2	7.3							
3	8.2	3.5							3	8.1	3.9						
4	5.9	2.6	0.7						4	11.2	2.6	0.7					
5	9.0	0.5	4.5	4.2					5	7.3	3.1	1.6	1.1				
6	9.9	1.2	4.9	4.1	1.6				6	8.3	5.1	4.2	4.1	5.1			
7	9.7	1.0	4.6	5.1	1.1	0.4			7	8.0	5.8	2.9	4.1	4.9	1.4		
8	11.0	4.3	7.4	6.7	4.2	4.4	5.9		8	8.9	6.5	5.9	8.1	7.0	5.8	6.8	
9	12.0	10.4	9.6	9.1	8.0	8.0	8.8	8.1	9	9.2	6.1	5.9	6.1	7.3	6.1	6.7	4.1

I Tabel 5 er givet en Oversigt over Forholdet mellem Udbytteforskellen mellem de enkelte Blandinger og den paa Forskellen beregnede Usikkerhed. Tallene angiver Kvotienten, der fremkommer ved Division af Udbytteforskellen med Usikkerheden, og for at lette Oversigten er kun dette Tal anført i Tabellen. I Tabellens øverste Halvdel er opført Kvotienterne af Forskel og Usikkerhed i samlet Afgrøde i to Brugsaar og den nederste Halvdel giver tilsvarende Tal for Kløverafgrøden.

Tabellen viser, at Forskellen mellem Blanding 1, ren Kløver og de øvrige Blandinger er meget sikker, medens Forskellen mellem en Del Blandinger er lille og Kvotienten lav, og Forskellen derfor maa betegnes som ret usikker. Det gælder saaledes for den samlede Afgrøde Blandingerne Nr. 6, 7 og 8 og i 2-Slætsforsøgene Nr. 2, 3 og 4 og endvidere for Kløverafgrøden i Blandingerne 3 og 4, 2 og 5 samt 6 og 7.

Tabel 6. Kløver og Græsblandinger.

2-Stætsforsøg.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit af Udlæg 1933—37.

Blanding Nr.	1. Brugsaar							2. Brugsaar							1. + 2. Brugsaar									
	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit
Kløverafgrøden																								
1	91.5	82.1	54.5	66.9	55.2	53.2	79.2	69.0	57.1	49.3	21.5	29.3	22.7	31.1	25.1	33.7	148.6	131.4	76.0	96.2	77.9	84.3	104.3	102.7
2	71.9	67.5	39.4	45.0	47.3	52.7	56.3	54.3	37.2	35.3	7.8	12.1	10.7	25.5	8.4	19.6	109.1	102.8	47.2	57.1	58.0	78.2	64.7	73.9
3	80.6	73.3	46.6	49.0	53.3	53.8	66.9	60.5	40.9	31.7	4.2	10.1	14.1	26.6	8.3	19.4	121.5	105.0	50.8	59.1	67.4	80.4	75.2	79.9
4	82.6	78.7	48.9	43.3	50.7	49.7	72.3	61.6	43.1	31.8	4.6	9.6	13.9	25.8	8.3	19.6	130.7	110.5	53.5	52.9	64.6	75.5	80.6	81.2
5	78.2	70.6	46.3	45.3	46.9	48.2	60.2	56.6	37.0	23.2	4.3	8.1	10.5	19.6	6.7	15.6	115.2	93.8	51.1	53.4	57.4	67.3	66.9	72.2
6	72.3	61.2	39.9	40.7	43.8	47.6	59.7	52.2	40.7	25.7	6.7	13.5	12.5	21.9	7.9	18.4	113.0	86.9	46.6	54.2	56.3	69.5	67.6	70.6
7	72.4	60.3	41.0	37.0	46.0	49.7	59.4	52.3	44.6	25.2	5.5	13.7	12.7	20.3	7.9	18.5	117.0	85.5	46.5	50.7	58.7	70.0	67.3	70.3
8	60.8	51.3	32.3	28.0	42.7	49.1	52.3	45.3	46.3	23.3	4.8	14.1	12.2	21.7	8.4	18.3	107.1	75.1	37.6	42.1	54.9	70.8	60.7	64.1
9	29.3	24.7	20.6	10.5	15.7	41.0	19.8	23.1	21.9	13.3	4.9	3.8	4.7	15.6	4.2	9.8	51.2	38.0	25.5	14.3	20.4	56.6	24.0	32.9
Samlet Afgrøde																								
1	93.6	88.9	63.6	86.8	59.0	55.4	85.3	76.1	76.5	65.2	42.3	72.7	40.7	40.3	40.5	54.0	170.1	154.1	105.9	159.5	99.7	95.7	125.8	130.1
2	101.6	93.1	80.3	106.7	61.5	67.5	89.7	85.8	93.3	79.7	70.2	90.9	52.5	58.2	45.9	70.1	194.9	172.8	151.0	197.6	114.0	125.7	135.6	155.9
3	105.3	96.9	83.2	108.1	64.8	68.2	95.4	88.8	93.1	75.8	67.7	87.5	51.2	55.8	43.2	67.8	198.4	172.7	150.9	195.6	116.0	124.0	138.6	156.6
4	109.3	99.1	86.0	103.9	62.8	62.1	96.6	88.5	91.4	72.5	68.1	88.6	50.3	54.3	41.0	66.6	200.7	171.6	154.1	192.5	113.1	116.4	137.6	155.1
5	104.4	93.3	83.1	102.3	60.7	63.4	90.6	85.4	88.6	66.6	68.0	86.0	48.2	51.4	40.7	64.2	193.0	159.9	151.1	188.3	108.9	114.8	131.3	149.6
6	113.2	103.2	92.9	118.2	62.5	65.4	92.7	92.3	92.3	73.2	70.4	84.3	47.3	53.9	41.0	66.1	205.5	176.4	163.3	202.5	109.3	119.3	134.9	158.3
7	109.5	102.8	94.4	122.1	62.7	67.4	93.3	93.2	96.1	70.2	69.9	83.5	48.2	52.1	40.0	65.7	205.6	173.0	164.3	205.6	110.9	119.5	133.3	158.9
8	106.3	99.4	94.4	120.4	61.3	67.3	93.3	92.0	96.9	69.6	72.1	80.8	49.2	52.9	39.5	65.3	203.1	169.0	166.5	201.2	110.5	120.7	133.3	157.3
9	82.5	84.6	86.4	114.0	36.3	64.4	75.3	77.7	82.4	66.9	74.1	81.9	46.5	55.4	40.6	64.0	164.9	151.5	160.5	195.9	82.8	119.8	115.9	141.7

Tabel 7. Kløver og Græsblandinger.

5-Statsforsøg.

hkg Tørstof pr. ha.

Gennemsnit af Udlæg 1933—37.

Blanding Nr.	1. Brugsaar								2. Brugsaar								1. + 2. Brugsaar							
	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit
Kløverafgrøden																								
1	69.2	70.2	44.6	62.2	42.6	50.5	54.9	56.3	43.5	36.0	12.5	28.3	16.1	28.0	20.0	26.4	112.7	106.2	57.1	90.5	58.7	78.5	74.9	82.7
2	62.3	60.4	34.3	41.3	37.5	46.0	45.6	46.8	32.6	28.1	6.2	15.9	14.1	21.5	9.9	18.3	94.9	88.5	40.5	57.2	51.6	67.5	55.5	65.1
3	59.7	60.0	34.7	39.5	35.4	46.7	47.0	46.1	29.6	23.7	4.5	14.2	12.0	17.9	9.2	15.9	89.3	83.7	39.2	53.7	47.4	64.6	56.2	62.0
4	60.0	59.0	34.0	39.4	36.7	50.6	50.1	47.1	24.7	19.1	4.2	17.6	11.0	16.2	7.8	14.4	84.7	78.1	38.2	57.0	47.7	66.8	57.9	61.5
5	56.8	57.5	35.4	35.4	29.8	50.6	46.3	44.6	30.2	20.7	9.8	11.1	8.2	18.1	7.2	15.0	87.0	78.2	45.2	46.5	38.0	68.7	53.5	59.6
6	49.3	50.4	32.2	31.1	26.4	47.9	43.8	40.1	30.3	21.4	9.6	9.7	8.3	16.6	7.3	14.7	79.6	71.8	41.8	40.8	34.7	64.5	51.1	54.9
7	45.9	48.0	31.3	28.9	26.3	48.9	42.8	38.9	32.4	21.1	10.7	10.4	8.2	16.8	7.6	15.3	78.3	69.1	42.0	39.3	34.5	65.7	50.4	54.2
8	40.5	39.7	27.9	21.6	23.7	48.5	41.5	34.8	30.5	20.0	8.0	9.2	8.5	16.4	7.0	14.2	71.0	59.7	35.9	30.8	32.2	64.9	48.5	49.0
9	32.7	29.7	31.1	20.0	11.1	37.5	24.1	26.6	30.2	16.9	12.1	6.5	4.7	21.1	7.4	14.1	62.9	46.6	43.2	26.5	15.8	58.6	31.5	40.7
Samlet Afgrøde																								
1	73.9	78.0	53.0	84.9	48.0	53.7	63.1	64.9	58.3	53.2	35.9	67.8	33.5	38.0	31.6	45.5	132.2	131.2	88.9	152.7	81.5	91.7	94.7	110.4
2	79.8	80.7	63.0	91.0	49.3	65.3	66.3	70.8	66.6	58.3	48.5	74.4	41.2	45.0	34.7	52.7	146.4	139.0	111.5	165.4	90.5	110.3	101.0	123.5
3	78.1	78.2	61.7	91.6	47.6	64.8	67.7	69.9	62.4	54.0	45.9	72.6	38.7	40.5	33.4	49.7	140.5	132.2	107.6	164.2	86.3	105.3	101.1	119.6
4	75.9	76.6	60.5	92.3	47.2	67.5	68.0	69.7	56.7	48.4	44.7	76.4	37.8	38.2	31.5	47.7	132.6	125.1	105.2	168.7	85.0	105.7	99.5	117.4
5	74.8	76.6	65.3	87.9	42.1	67.5	65.9	68.6	63.8	53.9	51.5	70.2	38.1	42.2	34.6	50.6	138.6	130.5	116.8	158.1	80.2	109.7	100.5	119.2
6	80.6	81.7	72.1	96.9	41.8	67.5	69.1	72.8	65.0	57.3	53.6	71.2	38.5	42.5	34.3	51.8	145.6	139.0	125.7	168.1	80.3	110.0	103.4	124.6
7	76.7	80.7	70.2	102.3	41.0	68.1	67.6	72.5	65.1	56.4	52.6	73.5	37.3	42.0	33.2	51.4	141.8	137.1	122.8	176.3	78.3	110.1	100.8	123.9
8	74.4	79.9	72.3	103.8	41.0	68.0	70.3	72.8	65.7	56.9	51.2	73.9	37.2	41.2	32.2	51.2	140.1	136.8	123.5	177.7	78.2	109.2	102.5	124.0
9	69.1	71.4	74.1	99.2	30.2	58.3	56.2	65.5	68.4	57.2	57.2	73.1	38.5	48.9	35.9	54.2	137.5	128.6	131.3	172.3	68.7	107.2	92.1	119.7

Forsøgsresultaterne i de enkelte Forsøg ligger i Hovedsagen ret fast uden store Svingninger, saaledes som det ogsaa vil fremgaa af Tabellerne 6 og 7.

Disse Tabeller viser Gennemsnitsudbyttet ved de enkelte Forsøgssteder i ren Kløver og samlet Udbytte. I 2-Slætsforsøgene har Udbyttet af ren Kløver i 1. Brugsaar været størst ved Lyngby og Tystofte, ved Tylstrup har det været lidt lavere og lavest ved Askov og paa Marsken. I 2. Brugsaar har Kløveren holdt godt ved Lyngby, Tystofte og Studsgaard. Ved Lundgaard har Afgrøden været ret ringe og ved Askov, Marsken og Tylstrup har den været meget daarlig, — i Regelen paa Grund af Angreb af Kløverens Bægersvamp. I samlet Afgrøde har Forskellen i Udbytte paa de forskellige Forsøgssteder ikke været nær saa stor som for Kløverafgrøden. Paa Marsken har det samlede Udbytte i begge Aar saaledes været omtrent lige saa stort som ved Lyngby, og ved Askov har det været betydelig højere end paa Sandjorderne, hvilket skyldes en meget frodigere Græsvækst disse to Steder end paa de øvrige Forsøgssteder.

I 5-Slætsforsøgene har der været en relativt mindre Forskel i Kløverudbyttet baade i 1. og 2. Brugsaar, og i samlet Afgrøde har Udbyttet paa Marsken været væsentlig højere end paa de andre Forsøgssteder. Lyngby og Tystofte, hvor Nedbøren er forholdsvis lille, har, naar de to Benyttelsesmaader sammenlignes, haft et relativt lavere Udbytte ved den hyppige Afhugning end de øvrige Forsøgssteder.

Ved Sammenligning af Udbyttet af de enkelte Blandinger vil det ses, at der har været en udmærket Overensstemmelse i Rækkefølgen ved næsten alle Forsøgssteder. Den eneste betydelende Afvigelse er, at Blandingerne Nr. 2, 3 og 4 ved Askov har givet forholdsvis lavere Udbytte end ved de andre Forsøgssteder, især i 5-Slætsforsøgene, medens til Gengæld Blandingerne Nr. 6, 7 og 8 har klaret sig forholdsvis bedre. Desuden har Blanding Nr. 9, med Hvidkløver som eneste Bælgeplante, været betydelig bedre ved Askov, paa Marsken og ved Studsgaard end ved de øvrige Forsøgssteder.

Men i Hovedsagen giver Gennemsnitstallene et godt Billede af Blandingernes relative Stilling ogsaa ved de enkelte Forsøgssteder.

Tabel 8 viser Blandingernes procentiske Indhold af Kløver ved de enkelte Forsøgssteder.

Tabel 8. Kløver og Græsblandinger.

Udlæg 1933—37.

Procent Kløver i Afgrøden.

Alle Forsøg.

Blanding Nr.	1. Brugsaar								2. Brugsaar							
	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tylstrup	Gennem-snit
2-Slætsforsøg																
1	97.8	92.4	85.7	77.1	93.6	96.0	92.8	90.7	74.6	75.6	50.8	40.3	55.8	77.2	62.0	62.4
2	70.8	72.5	48.8	42.2	76.9	78.1	62.7	63.3	39.9	44.3	11.1	13.3	20.4	43.8	18.3	28.0
3	76.5	75.8	56.0	45.3	82.3	78.9	70.1	68.1	43.9	41.8	6.2	11.5	27.5	47.7	19.2	28.6
4	80.2	79.4	56.9	41.7	80.7	80.0	74.8	69.6	47.2	43.9	6.8	10.8	27.6	47.5	20.2	29.4
5	74.9	75.7	56.3	44.3	77.3	76.0	68.4	66.3	41.8	34.8	6.3	9.4	21.8	38.1	16.5	24.3
6	63.9	59.3	42.9	34.4	70.1	72.8	63.6	63.6	44.1	35.1	9.5	16.0	26.4	40.6	19.3	27.8
7	66.1	58.7	43.4	30.3	73.4	73.7	63.7	56.1	46.4	35.9	7.9	16.4	26.3	39.0	19.8	28.2
8	56.9	51.6	34.3	23.3	69.7	72.4	55.8	49.2	47.8	34.2	6.7	17.5	24.8	41.0	21.3	28.6
9	35.5	29.3	23.8	9.2	43.1	63.7	26.3	29.7	26.6	19.9	6.6	4.6	10.1	28.2	10.3	15.3
5-Slætsforsøg																
1	93.6	90.0	84.2	73.0	88.8	94.0	87.0	86.7	74.6	67.7	34.8	41.7	48.1	73.7	63.3	58.0
2	78.3	74.8	54.4	45.4	76.1	70.4	68.8	66.1	48.9	48.2	12.8	21.4	34.2	47.8	28.5	34.7
3	76.4	76.7	56.2	43.1	74.4	72.1	69.4	66.0	47.4	43.9	9.8	19.6	31.0	44.2	27.5	32.0
4	79.1	76.9	56.2	42.7	77.8	75.0	73.7	67.6	43.6	39.5	9.4	23.0	29.1	42.4	24.8	30.2
5	76.1	75.1	54.4	40.3	70.8	75.0	70.3	65.0	47.3	38.4	19.0	15.8	21.5	42.9	20.3	29.6
6	61.2	61.7	44.7	32.1	63.2	71.0	63.4	55.1	46.6	37.3	17.9	13.6	21.6	39.1	21.3	28.4
7	59.8	59.5	44.6	28.1	64.1	71.8	63.3	53.7	49.8	37.4	20.3	14.1	22.0	40.0	22.9	29.8
8	54.4	49.7	38.6	20.8	57.8	71.3	59.0	47.8	46.4	35.1	15.6	12.4	22.8	39.8	21.7	27.7
9	47.3	41.6	42.0	20.2	36.8	64.3	42.9	40.5	44.2	29.5	21.2	8.9	12.2	43.1	20.6	26.0

Det ses, at Kløverindholdet i Afgrøderne gennemgaaende har været omkring 10 pCt. højere i Timotheblandingerne end i Rajgræsblandingerne i 1. Brugsaar, og i den alsidige og græsrigte Blanding Nr. 8 har Indholdet været 5—10 pCt. lavere end i Rajgræsblandingerne. Forholdet har været omtrent ens i 2- og 5-Slætsforsøgene. Ved Studsgaard har Forskellen mellem Indholdet af Kløver i Timothe- og Rajgræsblandinger dog været meget mindre end ved de øvrige Forsøgssteder. Tallene viser desuden, hvad tidligere er paapeget, at Kløverindholdet har været væsentlig lavere ved Askov og paa Marsken end paa de andre Forsøgssteder.

I 2. Brugsaar er der i 5-Slætsforsøgene ligeledes noget højere Kløverprocent i Timothe end i Rajgræsblandingerne, men

Forskellen er meget mindre end i 1. Aar. I 2-Slætsforsøgene ses den samme Forskel ved Tystofte og Studsgaard, medens de øvrige Forsøgssteder har den laveste Kløverprocent i Timotheblandingerne.

Tabel 9. Udbyttets Fordeling i 5-Slætsforsøg.
Udlæg 1933—37.
Procent af samlet Udbytte.

Blanding Nr.	1. Brugsaar					2. Brugsaar				
	1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt	5. Slæt	1. Slæt	2. Slæt	3. Slæt	4. Slæt	5. Slæt
1	20.2	24.3	18.9	26.8	9.8	20.5	23.6	18.8	22.2	14.9
2	23.6	22.2	18.0	25.1	11.1	28.8	21.6	16.0	20.4	13.2
3	23.6	20.5	19.0	25.1	11.8	29.5	20.9	16.2	20.8	13.1
4	24.4	19.5	20.4	23.7	12.0	29.4	20.6	16.8	20.6	12.6
5	23.6	20.1	21.1	23.1	12.1	29.5	21.0	19.1	18.0	12.4
6	26.9	20.2	19.1	21.1	12.7	32.4	20.4	17.8	17.2	12.2
7	28.3	20.1	18.1	20.6	12.9	32.2	20.6	17.5	17.0	12.7
8	31.6	17.5	18.5	19.9	12.5	34.5	18.8	17.5	16.8	12.4
9	30.0	23.0	19.6	16.2	11.2	36.1	21.8	17.4	13.0	11.7

I Tabel 9 er beregnet Udbyttets Fordeling paa de enkelte Slæt i alle Forsøg, hvor 5 Slæt er gennemført. Tallene angiver de enkelte Slæts procentiske Andel i det samlede Udbytte.

Det ses, at 1. Slæt, der er høstet 15.—20. Maj, baade i 1. og 2. Aar har været det største, hvilket tyder paa, at denne Slæt i de fleste Forsøg burde have været taget lidt tidligere, end det er sket. 5. Slæt har været mindst, kun 12—13 Procent af det samlede Udbytte. 3. Slæt, der er høstet omkring Midten af Juli Maaned, har gennemgaaende været mindre end 2. og 4. Slæt, der er høstet midt i Juni og midt i August Maaned, hvilket er overensstemmende med den almindelige Erfaring, at der ofte kommer en græsknap Periode først i Juli Maaned.

I 1. Slæt ses det, at de græsrigge Blandinger Nr. 6—8 har givet en Del mere end de mere kløverrige Blandinger baade i 1. og 2. Aar. Dette viser, at hvor det gælder om at faa tidlig Græsning, opnaas dette ved rigeligt Græs i Blandingen, medens den Blanding med overvejende Kløver er senere paa Vej om Foraaret. Til Gengæld har de kløverrige Blandinger en særlig god Periode i August Maaned, hvilket fremgaar af Tallene for Udbyttet i 4. Slæt. Blandinger med meget Græs tager derefter atter Føringer sidst paa Sommeren.

Tabel 10. Kløver og Græsblandinger.

Udlæg 1933—37.

hkg Grønt pr. ha.

Blanding Nr.	1. Brugsaar								2. Brugsaar							
	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tyistrup	Gennem-snit	Lyngby	Tystofte	Askov	Marsken	Lund-gaard	Studs-gaard	Tyistrup	Gennem-snit
2-Slætsforsøg																
1	461	430	347	488	245	247	446	381	360	295	225	327	186	188	207	256
2	445	431	382	498	246	282	438	389	372	324	279	353	204	234	201	281
3	456	414	381	503	248	290	439	390	374	292	264	336	197	221	190	268
4	454	410	387	501	248	296	446	392	351	263	259	341	197	209	182	257
5	431	388	371	456	227	282	411	374	331	246	262	318	186	195	175	244
6	453	411	402	514	224	290	432	389	357	258	273	325	184	199	173	253
7	450	405	407	520	224	295	429	390	367	247	276	326	181	192	169	251
8	406	371	379	476	216	287	408	363	353	239	272	316	179	190	159	244
9	338	332	372	453	135	243	330	315	319	239	284	304	158	215	168	241
5-Slætsforsøg																
1	407	373	318	456	245	253	290	335	302	242	169	331	171	188	150	222
2	422	376	343	475	254	284	292	349	323	260	208	354	198	209	147	243
3	390	367	332	465	248	294	295	342	299	233	192	338	186	180	135	223
4	375	352	327	474	241	314	294	340	264	206	189	357	175	164	122	211
5	393	360	362	453	216	315	292	342	310	234	245	320	187	191	142	233
6	399	370	382	485	207	310	298	350	310	239	256	322	174	179	138	231
7	382	362	376	492	200	317	290	346	310	235	255	329	169	176	132	229
8	363	349	374	497	202	308	293	341	315	236	250	330	171	174	133	230
9	350	314	407	477	146	273	241	315	342	245	287	319	162	216	144	245
pCt. Tørstof																
2-Slætsforsøg																
1	20.3	20.7	18.3	17.8	24.1	22.4	19.1	20.0	21.3	22.1	18.8	22.2	21.9	21.4	19.6	21.1
2	22.8	21.6	21.2	21.4	25.0	23.9	20.5	22.1	25.1	24.6	25.2	25.8	25.7	24.9	22.8	24.9
3	23.1	23.4	21.8	21.5	26.1	23.5	21.7	22.8	24.9	26.0	25.6	26.0	26.0	25.2	22.7	25.3
4	24.1	24.2	22.2	20.7	25.3	21.0	21.7	22.6	26.0	27.8	26.3	26.0	25.5	26.0	22.5	25.9
5	24.2	24.0	22.4	22.4	26.7	22.5	22.0	22.8	26.8	27.1	26.0	27.0	25.9	26.4	23.3	26.3
6	25.0	25.1	23.1	23.0	27.9	22.6	21.7	23.8	25.8	28.4	25.8	25.9	25.7	27.1	23.7	26.1
7	24.3	25.4	23.2	23.5	28.0	22.8	21.7	23.9	26.2	28.4	25.3	25.6	26.6	27.1	23.7	26.2
8	26.3	26.8	24.9	25.3	28.4	23.6	23.0	25.3	27.5	29.1	26.5	25.6	27.5	27.8	24.8	27.0
9	24.4	25.5	23.2	25.2	26.9	26.5	22.8	24.7	25.8	28.0	26.1	26.9	29.4	25.8	24.2	26.6
5-Slætsforsøg																
1	18.2	20.9	16.7	18.6	19.6	21.2	21.8	19.4	19.3	22.0	21.2	20.5	19.8	20.2	21.1	20.5
2	18.9	21.5	18.4	19.2	19.4	23.0	22.7	20.3	20.6	22.4	23.3	21.0	20.8	21.5	23.6	21.7
3	20.0	21.3	18.6	19.7	19.2	22.0	22.9	20.4	20.9	23.2	23.9	21.5	20.8	22.5	24.7	22.8
4	20.2	21.8	18.5	19.5	19.6	21.5	23.1	20.5	21.5	23.5	23.7	21.4	21.6	23.3	25.8	22.6
5	19.0	21.3	18.0	19.4	19.5	21.4	22.6	20.1	20.6	23.0	21.0	21.9	20.4	22.1	24.4	21.7
6	20.2	22.1	18.9	20.0	20.2	21.8	23.2	20.8	21.0	24.0	20.9	22.1	22.1	23.7	24.9	22.4
7	20.1	22.3	18.7	20.9	20.5	21.5	23.3	21.0	21.0	24.0	20.6	22.3	22.1	23.9	25.2	22.4
8	20.5	22.9	19.3	20.9	20.3	22.1	24.0	21.3	20.9	24.1	20.5	22.4	21.8	23.7	24.2	22.3
9	19.7	22.7	18.2	20.8	20.7	21.4	23.3	20.8	20.0	23.3	19.9	22.9	23.8	22.6	24.9	22.1

I Tabel 10 er meddelt en Oversigt over Udbyttet af Grønmasse ved de enkelte Forsøgssteder samt Tørstofindholdet.

Tørstofprocenterne viser god Overensstemmelse ved de forskellige Forsøgssteder, og Forholdet mellem Tørstofindholdet i Blandingerne er gennemgaaende det samme i begge Brugsaar og ved begge Benyttelsesmaader. Den græsfri Blanding Nr. 1 har lavest Tørstofindhold, og Indholdet er lidt stigende med aftagende Kløvermængde i Afgrøden. Tørstofindholdet er 2—3 pCt. højere i 2. Aars Afgrøde end i 1. Aars og 3—4 pCt. højere i Afgrøden fra 2-Slætsforsøgene end fra 5-Slætsforsøgene.

Sammenligning af enkelte Blandinger.

Blanding Nr. 1 og 2, Udsæd 12 kg Halvsildig Rødkløver og 12 kg Halvsildig Rødkløver + 3 kg Timothe pr. ha.

Udbytte i 2-Slætsforsøg i hkg Tørstof pr. ha:

1. Brugsaar	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
Bl. Nr. 1.....	69.0	1.6	5.5	76.1
» » 2.....	54.3	30.0	1.5	85.8
<hr/>				
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 1.....	33.7	12.3	8.0	54.0
» » 2.....	19.6	49.3	1.2	70.1
<hr/>				
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 1.....	102.7	13.9	13.5	130.1
» » 2.....	73.9	79.3	2.7	155.9

I det samlede Udbytte i to Aar har Forøgelsen af Udsædsmængden fra 12 kg Rødkløver til 12 kg Rødkløver + 3 kg Timothe givet sig Udslag i en Udbyttefremgang paa 25.8 hkg Tørstof eller omtrent 20 pCt. Heraf falder 9.7 hkg i 1. Aar og 16.1 i 2. Aar. Hvordan man skal værdsætte denne Udbytteforøgelse, afhænger af, hvilken Anvendelse man har for Afgrøden, men Kløvergræsmarker af den her omtalte Art, maa, især naar der kun høstes 2 Slæt aarlig, naturligt vurderes efter deres Værdi til Hø. Til Høproduktion er Udbyttet af Raaprotein det naturligste Maal for Værdien. Nu har der ikke været udført kemiske Analyser af Afgrøderne i disse Forsøg, men efter R. K. Kristensen: Danske Afgrødeanalyser (Tidsskrift for Planteavl 43. Bind) og Forsøgslaboratoriets 155. Beretning kan Raaproteinindholdet i Tørstoffet i Halvsildig Rødkløver ansættes til 18 pCt. og i Timothe til 9 pCt., naar der kun høstes to Slæt

aarlig. Ukrudtet regnes at have samme Indhold som Græs. Raa-proteinet i Blanding 1 og 2 har ud fra disse Forudsætninger ialt i 2 Brugsaar udgjort 20.1 og 20.7 hkg pr. ha, altsaa meget nær ens.

Med den større Sikkerhed for en jævn Afgrøde fra Aar til Aar, som Græsindblandingerne byder, især naar Bægervampen optræder, og den mindre Forskel i Udbyttet af 1. og 2. Aars Markerne, vil det i Almindelighed være klogt at foretrække Indblanding af Græs fremfor Dyrkning af ren Kløver. Betydende i denne Forbindelse er det ogsaa, at ren Kløverudsæd har givet en Afgrøde med ca. 10 pCt. Ukrudt, medens Græsindblandingen har formindsket Ukrudtsindholdet til ca. 2 pCt. Desuden sikrer Græsindblandingen en lettere Bjærgning af Afgrøden som Hø.

At Græsset har hæmmet Kløverens Vækst ses klart af Tabellen. I 1. Brugsaar har Kløverudbyttet i Blanding Nr. 2 udgjort 79 pCt. af Udbyttet i Blanding Nr. 1, og Virkningen har været kendelig forstærket i 2. Brugsaar, idet Timotheindblandingen da har nedsat Kløverudbyttet til 58 pCt. af det, som ren Kløverudsæd har givet.

Udbytte i 5-Slætsforsøg i hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 1.....	56.3	2.2	6.4	64.9
» » 2.....	46.8	21.6	2.4	70.8
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 1.....	26.4	9.0	10.1	45.5
» » 2.....	18.3	31.3	3.1	52.7
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 1.....	82.7	11.2	16.5	110.4
» » 2.....	65.1	52.9	5.5	123.5

Ved den hyppige Afhugning, der skulde svare til Afgræsning, har Timotheindblandingen i Kløveren givet en Forøgelse af Udbyttet paa 13.1 hkg Tørstof pr. ha, hvoraf 5.9 hkg i 1. Brugsaar og 7.2 hkg i 2. Brugsaar. Merudbyttet i de 2 Aar tilsammen er 12 pCt. eller lidt mindre end i 2-Slætsforsøgene. Blandingen har saaledes i det samlede Udbytte reageret i samme Retning for den hyppige Afhugning som den rene Kløverudsæd. Men i Blanding Nr. 2 har Kløveren klaret sig forholdsvis bedre ved 5 Slæt end ved 2 Slæt, idet Kløverudbyttet i den har udgjort 79 pCt. af Kløverudbyttet i Blanding Nr. 1 ved 5 Slæt, men kun 72 pCt. ved 2 Slæt. Det samme finder Udtryk

ved pCt. Kløver af hele Afgrøden, der i Blanding Nr. 2 har været 53 ved 5 Slæt og 47 ved 2 Slæt.

Til Afgræsning er et Kløverindhold paa omkring 50 pCt. sikkert fuldt tilstrækkeligt, saa Afgrødens Værdi ved et saadant Indhold kan maales alene ved Tørstofudbyttet.

Ved hyppig Afhugning har Timotheen ogsaa trykket Kløveren en Del, men ikke saa stærkt som ved 2 Slæt. Udbyttet af ren Kløver har i Blanding Nr. 2 været 83 pCt. af Kløverudbyttet i Blanding Nr. 1 i 1. Aar og 69 pCt. i 2. Aar. Ved 2 Slæt var de tilsvarende Tal som foran nævnt 79 og 58 pCt. Kløveren har saaledes særlig i 2. Brugsaar holdt sig bedre i Blandingen ved 5 Slæt end ved 2 Slæt.

Men samtidig har ogsaa Ukrudtsbestanden lukreret af den hyppige Slæt, idet den ved ren Kløverudsæd har været 15 pCt. af den samlede Afgrøde mod 4 pCt. efter Isaaning af Timothe.

Blanding Nr. 2 og 4, Udsæd 12 kg Halvsildig Rødkløver + 3 kg Timothe og 12 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Timothe.

Udbytte i 2-Slætsforsøg i hkg Tørstof pr. ha:

1. Brugsaar	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
Bl. Nr. 2.....	54.3	30.0	1.5	85.8
» » 4.....	61.6	25.7	1.2	88.5
<hr/>				
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	19.6	49.3	1.2	70.1
» » 4.....	19.6	45.8	1.2	66.6
<hr/>				
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	63.9	79.3	2.7	155.9
» » 4.....	81.2	71.5	2.4	155.1

Det samlede Udbytte i to Brugsaar af de to Blandinger har været ens, men Blanding Nr. 4, Tidlig Rødkløver, har givet mest i 1. Brugsaar, medens Halvsildig Rødkløver har været overlegen i 2. Brugsaar. Udbyttet af ren Kløver har i 1. Brugsaar været 7.3 hkg Tørstof højere af Tidligkløveren end af Halvsildig Kløver, medens de to Kløverarter i 2. Brugsaar har givet samme Udbytte.

I Blanding Nr. 2 har Timotheen i 1. Brugsaar givet 4.3 hkg Tørstof mere end sammen med Tidligkløveren i Blanding Nr. 4. Der har saaledes været en tydelig gensidig Virkning mellem Kløver og Græs i Blandingerne, thi, som foran vist, trykker Græsset Kløveren stærkt og formindsker dens Udbytte. Men det ses her, at ogsaa Kløveren kan holde Græsset tilbage, idet den større Frodighed af Tidligkløveren i Blanding 4 har givet lavere

Græsudbytte i denne Blanding end i Nr. 2 i 1. Brugsaar, men Virkningen ses yderligere i 2. Brugsaar, hvor den svagere 1. Aars Vækst af Græsset i Blanding 4 har bevirket, at dette ogsaa i 2. Aar har givet lavere Udbytte i denne Blanding end i Nr. 2.

Udbytte i 5-Slætsforsøg i hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	46.8	21.6	2.4	70.8
» » 4.....	47.1	20.4	2.2	69.7
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	18.3	31.3	3.1	52.7
» » 4.....	14.4	30.3	3.0	47.7
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	65.1	52.9	5.5	123.5
» » 4.....	61.5	50.7	5.2	117.4

I 5-Slætsforsøgene har Tidlig Rødkløver ikke kunnet klare sig for Halvsildig Rødkløver, hverken i 1. eller 2. Brugsaar og det samlede Udbytte i to Aar har derfor været 6.1 hkg Tørstof lavere i Blanding Nr. 4 end i Nr. 2, 1.1 hkg i 1. Aar og 5.0 hkg i 2. Aar. Forskellen i 1. Aars Udbyttet mellem de to Blandinger ligger næsten udelukkende i Udbyttet af Græs, medens den i 2. Aar overvejende skyldes lavere Udbytte af Kløver. Tidligkløveren har ogsaa ved den hyppige Afhugning trykket Græsset mere end Halvsildig Kløver, idet omtrent lige stort Kløverudbytte i 1. Brugsaar har givet 1.2 hkg Tørstof mindre i Græs i Blanding Nr. 4 end i Nr. 2, og trods 3.9 hkg Tørstof mindre i ren Kløver i 2. Aar har Blanding Nr. 4 givet 1.0 hkg Tørstof mindre i Græs.

Tørstofudbyttet er som altid lavere ved 5 Afhugninger end ved 2, men Halvsildig Rødkløver har ikke saa stor Udbytteforskel mellem 2 og 5 Afhugninger som Tidlig Rødkløver, idet Blanding Nr. 2 har givet 32.4, men Blanding Nr. 4 37.7 hkg Tørstof mindre ved 5 Slæt end ved 2 Slæt.

For saa vidt som Kløverens Vækst og Udbyttet ved Afgræsning falder nogenlunde i Overensstemmelse med det i Forsøgene konstaterede Udbytte, kan det fastslaaes, at Halvsildig Rødkløver er bedre egnet til Anvendelse i Kløvergræsmarker til Afgræsning end Tidlig Rødkløver. Udbyttetallene for Blanding Nr. 3, hvori der er anvendt halvt Halvsildig og halvt Tidlig Rødkløver, ligger nogenlunde regelmæssigt midt imellem Udbyttet af Blanding Nr. 2 og Nr. 4.

Blanding Nr. 4 og Nr. 5, Udsæd: 12 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Timothe og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 3 kg Timothe.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	61.6	25.7	1.2	88.5
» » 5.....	56.6	27.2	1.6	85.4
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	19.6	45.8	1.2	66.6
» » 5.....	15.6	46.6	2.0	64.2
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	81.2	71.5	2.4	155.1
» » 5.....	72.2	73.8	3.6	149.6

I Blanding Nr. 5 er 4 kg Rødkløver ombyttet med 3 kg Hvidkløver med det Resultat, at Udbyttet i 2-Slætsforsøgene er gaaet ned med ialt 5.5 hkg Tørstof pr. ha i begge Brugsaar tilsammen, deraf 3.1 hkg i 1. Aar og 2.4 hkg i 2. Aar. I Kløverudbyttet har Nedgangen været endnu større, nemlig 5.0 hkg Tørstof i 1. Aar og 4.0 i 2. Aar, medens Græsudbyttet er steget med henholdsvis 1.5 og 0.8 hkg Tørstof. Ukrudtsbestanden har samtidig givet lidt større Udbytte i Blanding Nr. 5 end i Nr. 4.

Hvidkløveren har saaledes ikke været i Stand til at erstatte den formindskede Udsæd af Rødkløver, hvilket naturligvis heller ikke kunde ventes, naar Afgrøden skulde benyttes til Høslæt.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	47.1	20.4	2.2	69.7
» » 5.....	44.6	21.6	2.4	68.6
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	14.4	30.3	3.3	47.7
» » 5.....	15.0	32.4	3.2	50.6
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	61.5	50.7	5.2	117.4
» » 5.....	59.6	54.0	5.6	119.2

Ved 5 aarlige Slæt har Blandingen med Hvidkløver, Nr. 5, klaret sig betydeligt bedre end i 2-Slætsforsøgene, og den har givet 1.8 hkg Tørstof mere pr. ha i to Aar end Blanding Nr. 4,

1.1 hkg mindre og 2.9 hkg mere i henholdsvis 1. og 2. Brugsaar. Men Merudbyttet er fremkommet ved en kraftigere Græsvækst i Hvidkløverblandingen, medens Kløverudbyttet har været lavere i Blanding Nr. 5 end i Nr. 4.

Resultaterne af de enkelte Forsøg med disse to Blandinger er dog ikke helt overensstemmende. Paa Marsken har det samlede Udbytte i to Aar saaledes været ca. 10 og paa den lette Sandjord ved Lundgaard ca. 5 hkg Tørstof lavere af Blanding Nr. 5 end af Nr. 4, medens Nr. 5 paa alle øvrige Forsøgssteder har givet mere end Nr. 4, i Gennemsnit ca. 6 hkg Tørstof pr. ha.

Resultaterne tyder saaledes paa, at det paa almindelige, ikke altfor tørre Højbundsjorder er fordelagtigt at erstatte en mindre Del af Rødkløveren i Frøblandingen med Hvidkløver, naar det drejer sig om Udlæg til Afgræsning.

Blanding Nr. 5 og Nr. 6, Udsæd: 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 3 kg Timothe og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 4 kg Alm. Rajgræs.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 5.....	56.6	27.2	1.6	85.4
» » 6.....	52.2	39.7	0.8	92.7
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 5.....	15.6	46.6	2.0	64.2
» » 6.....	18.4	47.0	0.7	66.1
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 5.....	72.2	73.8	3.6	149.6
» » 6.....	70.6	86.7	1.5	158.8

Forskellen mellem Udsæden i de to Blandinger er 1 kg Timothe mindre og 4 kg Alm. Rajgræs mere i Nr. 6 end i Nr. 5, altsaa en Forhøjelse af Græsmængden med 3 kg Frø pr. ha.

Virkningen paa det samlede Udbytte har været et Merudbytte paa 7.3 hkg Tørstof i 1. Brugsaar og 1.9 hkg i 2. Brugsaar, ialt 9.2 hkg Tørstof.

I 1. Brugsaar har Forøgelsen af Græsudsæden nedsat Kløverudbyttet 4.4 hkg men forøget Græsudbyttet 12.5 hkg pr. ha. Men i 2. Brugsaar er Kløverudbyttet forøget med 2.8 hkg, medens Græsudbyttet er omtrent ens af de to Blandinger. Den større Græsmængde i Blandingen har saaledes ikke skadet Kløveren i 2. Brugsaar. Det samlede Resultat er blevet 1.6 hkg mindre Kløver, men 12.9 hkg mere Græs. Ukrudtsmængdens

Andel i Udbyttet er formindsket til under Halvdelen, hvilket skyldes, at Rajgræs dækker Jorden bedre end Timothe og der- ved giver mindre Plads for Ukrudtet.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

1. Brugsaar	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
Bl. Nr. 5.....	44.6	21.6	2.4	68.6
» » 6.....	40.1	31.5	1.2	72.8
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 5.....	15.0	32.4	3.2	50.6
» » 6.....	14.8	35.9	1.1	51.8
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 5.....	59.6	54.0	5.6	119.2
» » 6.....	54.9	67.4	2.3	124.6

Forskellen mellem Udbyttet af de to Blandinger har ikke været saa stor ved hyppig Slæt som ved kun to Slæt. Den udgør ialt 5.4 hkg Tørstof pr. ha til Fordel for Rajgræsblandingen, fordelt med 4.2 hkg paa 1. Aar og 1.2 hkg paa 2. Aar.

I 1. Brugsaar har Rajgræsset formindsket Udbyttet af Kløver med 4.5 hkg, men forøget Græsudbyttet 9.9 hkg. I 2. Aar er Kløverudbyttet omtrent ens, men Græsudbyttet 3.5 hkg højere i Blanding Nr. 6 end i Nr. 5. Ukrudtet har ogsaa her givet mindre end Halvdelen i Rajgræsblandingen.

Blanding Nr. 6 og Nr. 7, Udsæd: 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 4 kg Alm. Rajgræs og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs pr. ha:

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

1. Brugsaar	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
Bl. Nr. 6.....	52.2	39.7	0.8	92.7
» » 7.....	52.3	40.3	0.6	93.2
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 6.....	18.4	47.0	0.7	66.1
» » 7.....	18.5	46.7	0.5	65.7
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 6.....	70.6	86.7	1.5	158.8
» » 7.....	70.8	87.0	1.1	158.9

Udsædsmængden er i Blanding Nr. 7 sat op med 4 kg Alm. Rajgræs i Forhold til Nr. 6, og den samlede Græsudsæd er dermed kommet op paa 10 kg pr. ha. Det ses, at Udbyttetallene for

de to Blandinger i alle Enkeltheder ligger ens, — at Forøgelsen af Græsmængden i Blandingen altsaa overhovedet ikke har øvet nogen Indflydelse paa det samlede Udbytte eller paa Afgrødens Sammensætning udover en svag Tendens til Formindskelse af Ukrudtsbestanden. Tabel 5 viser, at Forholdet ved de enkelte Forsøgssteder med smaa Afvigelser har været det samme.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 6.....	40.1	31.5	1.2	72.8
» » 7.....	38.9	32.7	0.9	72.5
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 6.....	14.8	35.9	1.1	51.8
» » 7.....	15.3	35.3	0.8	51.4
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 6.....	54.9	67.4	2.3	124.6
» » 7.....	54.2	68.0	1.7	123.9

Ogsaa ved hyppig Slæt har Udbyttet af de to Blandinger været det samme. Blanding Nr. 7 har dog i 1. Brugsaar givet lidt mindre, men i 2. Brugsaar tilsvarende større Udbytte af ren Kløver end Blanding Nr. 6. Det gentager sig her, at den større Græsudsæd ikke har været til Skade for Kløverbstanden i 2. Brugsaar.

Ved begge Benyttelsesmaader har begge Blandinger givet det højeste samlede Udbytte af de sammenlignede 9 Blandinger med et gennemsnitligt Kløverindhold i Afgrøden paa 44 pCt. og Ukrudtsindholdet har været lavere end i alle Blandinger med mindre Græsudsæd.

Blanding Nr. 7 og Nr. 8, Udsæd: 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs + 4 kg Ital. Rajgræs + 2 kg Hundegræs pr. ha.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	52.3	40.3	0.6	93.2
» » 8.....	45.3	46.1	0.6	92.0
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	18.5	46.7	0.5	65.7
» » 8.....	18.8	46.4	0.6	65.8
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	70.8	87.0	1.1	158.9
» » 8.....	64.1	92.5	1.2	157.8

I Blanding Nr. 8 er Græsudsæden forøget med 6 kg pr. ha, 4 kg Ital. Rajgræs og 2 kg Hundegræs, saa Forholdet mellem Bælgplanter og Græs bliver 11 kg Bælgplanter og 16 kg Græs, eller meget nær det samme som i P. Nielsens Normalblanding til 2 aarigt Græsleje.

Det samlede Udbytte efter denne Ændring er blevet 1.1 hkg Tørstof lavere end efter Blanding Nr. 7 med 10 kg Græsudsæd, — en Forskel der falder paa 1. Brugsaar. Udbyttet i 2. Brugsaar har været helt ens af de to Blandinger, men i 1. Brugsaar har den græsrige Blanding Nr. 8 givet 7.0 hkg mindre af ren Kløver end Nr. 7 og til Gængæld 5.8 hkg mere Græs. Derved er det gennemsnitlige Kløverindhold i begge Aar i Blanding Nr. 8 kun blevet ca. 40 pCt., medens det i Blanding Nr. 7 har været 44 pCt.

Udbytte i 5-Slætforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	38.9	32.7	0.9	72.5
» » 8.....	34.8	37.4	0.6	72.8
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	15.3	35.3	0.8	51.4
» » 8.....	14.2	36.3	0.7	51.2
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 7.....	54.2	68.0	1.7	123.9
» » 8.....	49.0	73.7	1.3	124.0

Ved 5 aarlige Slæt har de to Blandinger givet ganske samme samlede Udbytte, og Udbyttet i de to Brugsaar har været ens. Men i 1. Brugsaar har Blanding Nr. 8 med stor Græsudsæd givet 4.1 hkg ren Kløver mindre og 4.7 hkg Græs mere end Nr. 7 og i 2. Brugsaar 1.1 hkg Kløver mindre og 1.0 hkg Græs mere end Nr. 7.

Den store Græsudsæd i Blanding Nr. 8 har saaledes ved begge Benyttelsesmaader givet omtrent samme samlede Udbytte som den mindre Blanding Nr. 7, men med et væsentligt mindre Kløverudbytte og omtrent tilsvarende større Græsudbytte.

Blanding Nr. 8 og Nr. 9. Udsæd: 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs + 4 kg Ital. Rajgræs + 2 kg Hundegræs og 6 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs + 6 kg Eng-Svingel.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	45.3	46.1	0.6	92.0
» » 9.....	23.1	53.7	0.9	77.7
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	18.8	46.4	0.6	65.8
» » 9.....	9.8	53.7	0.5	64.0
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	64.1	92.5	1.2	157.8
» » 9.....	32.9	107.4	1.4	141.7

Den væsentligste Forskel i S sammensætningen af de to Frøblandinger er, at Rødkløveren i Blanding Nr. 9 helt er erstattet af Hvidkløver. Det kunde ikke ventes, at en Hvidkløverblanding vilde klare sig mod Rødkløverblandingen, naar der kun høstedes to aarlige Slæt. Resultatet er da ogsaa blevet, at Blanding Nr. 9 i samlet Udbytte har givet 16.1 hkg Tørstof eller 10 pCt. mindre end Nr. 8. Af dette Mindreudbytte skyldes 14.3 hkg 1. Aars Udbytte og kun 1.8 hkg 2. Aars.

I 1. Brugsaar har Blanding Nr. 9 givet 22.2 hkg Kløver mindre, men 7.6 hkg Græs mere end Nr. 8 og i 2. Brugsaar har Nr. 9 givet 9.0 hkg Kløver mindre og 7.3 hkg Græs mere end Nr. 8. Blanding Nr. 9 har i begge Brugsaar givet knap 50 pCt. lavere Kløverudbytte end Blanding Nr. 8, men hver af Blandingerne har givet ganske samme Græsudbytte i 1. og 2. Aar.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	34.8	37.4	0.6	72.8
» » 9.....	26.8	38.1	0.8	65.5
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	14.2	36.3	0.7	51.2
» » 9.....	14.1	39.2	0.9	54.2
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 8.....	49.0	73.7	1.3	124.0
» » 9.....	40.7	77.3	1.7	119.7

I 5-Slætsforsøgene har Hvidkløverblandingen klaret sig betydelig bedre overfor Rødkløverblandingen end ved 2 Slæt. Forskellen i det samlede Udbytte i to Aar er kun 4.3 hkg Tørstof eller 3 pCt. I 1. Brugsaar har Blanding Nr. 9 dog givet

7.3 hkg mindre end Nr. 8, men i 2. Brugsaar har den givet 3.0 hkg mere. Forskellen i Græsudbyttet er ikke nær saa stor som ved to Slæt, henholdsvis 0.7 og 2.9 hkg Tørstof til Fordel for Blanding Nr. 9 i henholdsvis 1. og 2. Brugsaar. Kløverudbyttet har ved den hyppige Slæt været meget gunstigere for Blanding Nr. 9 end ved 2 Slæt. I 1. Brugsaar er Forskellen i Kløverudbytte mellem de to Blandinger 8.2 hkg eller 24 pCt. lavere Udbytte af Nr. 9 end af Nr. 8, medens Udbyttet i 2. Brugsaar har været ens.

Ved Askov har Hvidkløverblandingen ved 5-Slætsbenyttelsen klaret sig væsentlig bedre end ved de øvrige Forsøgssteder og har givet større samlet Udbytte end nogen anden af de prøvede Blandinger og i Udbytte af ren Kløver kommer denne Blanding som Nr. 2 af alle Blandinger. Ogsaa paa Marsken har Blanding Nr. 9 staaet godt, idet den er Nr. 3 i samlet Udbytte og kun overgaas af Blandingerne Nr. 7 og 8, men den har kun givet ca. halvt saa stort Udbytte af ren Kløver, som de bedste af Rødkløverblandingerne, Blandingerne Nr. 2, 3 og 4.

Blandingerne er i Forsøgene kun afprøvet i to Aar, men hvor Græslejet er trearigt eller længere har Blanding Nr. 9 naturligvis bedre Betingelser for at klare sig.

Blanding Nr. 4 og Nr. 7, Udsæd: 12 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Timothe og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 8 kg Alm. Rajgræs.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	61.6	25.7	1.2	88.5
» » 7.....	52.3	40.3	0.6	93.2
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	19.6	45.8	1.2	66.6
» » 7.....	18.5	46.7	0.5	65.7
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 4.....	81.2	71.5	2.4	155.1
» » 7.....	70.8	87.0	1.1	158.9

Med disse to Blandinger sammenlignes i Nr. 4 den Blanding, der i 2-Slætsforsøgene har givet det højeste Udbytte af ren Kløver, med Nr. 7, der har givet det højeste samlede Udbytte af Kløver og Græs.

I samlet Udbytte har Blanding Nr. 7 givet 3.8 hkg Tørstof mere end Blanding Nr. 4. Blanding Nr. 7 har klaret sig bedst

i 1. Brugsaar med 4.7 hkg Tørstof mere end Nr. 4, medens denne i 2. Brugsaar har givet 0.9 hkg mindre end Nr. 4. I 1. Brugsaar har Blanding Nr. 4 givet 9.3 hkg større Kløverudbytte end Nr. 7 og i 2. Brugsaar er Merudbyttet paa 1.1 hkg. Men Nr. 7 har i begge Aar givet større Udbytte af Græs end Nr. 4, henholdsvis 14.6 og 0.9 hkg.

Beregnes Produktionen af Raaprotein i Afgrøden af de to Blandinger med Anvendelse til Høberedning for Øje, bliver der ingen væsentlig Forskel paa Foderværdien, og da den større Græsmængde i Frøblandingen i Nr. 7 giver større Sikkerhed mod mislykkede Kløvergræsmarker, vil der særlig under Forhold, hvor Marken ogsaa skal anvendes til Afgræsning ikke være Anledning til at foretrække Blanding Nr. 4 trods den større Avl af ren Kløver, der kan ventes af denne.

Blanding Nr. 2 og Nr. 6. Udsæd: 12 kg Halvsildig Rødkløver + 3 kg Timothe og 8 kg Tidlig Rødkløver + 3 kg Hvidkløver + 2 kg Timothe + 4 kg Alm. Rajgræs pr. ha.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	46.8	21.6	2.4	70.8
» » 6.....	40.1	31.5	1.2	72.8
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	18.3	31.3	3.1	52.7
» » 6.....	14.8	35.9	1.1	51.8
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 2.....	65.1	52.9	5.5	123.5
» » 6.....	54.9	67.4	2.3	124.6

Blandingerne Nr. 2 og Nr. 6 er de to Blandinger, der har givet henholdsvis mest Kløver og størst samlet Afgrøde i 1. + 2. Brugsaar i 5-Slætsforsøgene.

Forskellen i samlet Udbytte af de to Blandinger er kun lille, idet Nr. 2 har givet 1.1 hkg Tørstof mindre end Nr. 6. I 1. Brugsaar har Blanding Nr. 2 givet 2.0 hkg mindre end Nr. 6, men i 2. Brugsaar har den givet 0.9 hkg mere. Blanding Nr. 2 har i begge Aar givet større Udbytte af ren Kløver end Nr. 6. Forskellen er henholdsvis 6.7 og 3.6 hkg, men til Gengæld lavere Udbytte af Græs, henholdsvis 9.9 og 4.6 hkg.

Af Sammenligningen mellem Blandingerne Nr. 2 og Nr. 4 fremgik det, at Nr. 2 med Halvsildig Rødkløver gav lige saa stor Kløveafgrøde i 1. Aar og større i 2. Aar end Nr. 4 med Tidlig Rødkløver. Det er derfor sandsynligt, at Blanding Nr. 6,

hvis der var saaet Halvsildig i Stedet for Tidlig Rødkløver, vilde have været gunstigere stillet overfor Blanding Nr. 2 end den er efter de ovenfor anførte Tal. Naar man desuden tager Hensyn til den større Sikkerhed ved Anvendelse af den større Græsudsæd, bør en Blanding som Nr. 6 foretrækkes for Nr. 2 til Afgræsning i et 2-aarigt Græsleje.

Blanding Nr. 3 og Nr. 4 paa Marsken. Som nævnt i Indledningen har Blanding Nr. 4 paa Marsken haft en anden Sammensætning end paa de øvrige Forsøgssteder, idet en Del af Rødkløveren har været ombyttet med Alsikekløver. Den sammenlignes her med Blanding Nr. 3. Udsæd: 6 kg Tidlig Rødkløver + 6 kg Halvsildig Rødkløver + 3 kg Timothe og 6 kg Halvsildig Rødkløver + 6 kg Alsikekløver + 3 kg Timothe pr. ha.

Udbytte i 2-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	49.0	54.8	4.3	108.1
» » 4.....	43.3	56.4	4.2	103.9
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	10.1	73.1	4.3	87.5
» » 4.....	9.6	75.2	3.8	88.6
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	59.1	127.9	8.6	195.6
» » 4.....	52.9	131.6	8.0	192.5

Alsikeblandingen har i samlet Udbytte i to Aar givet 3.1 hkg Tørstof mindre end Rødkløverblandingen, idet den i 1. Brugsaar har givet 4.2 hkg mindre, men i 2. Brugsaar 0.9 hkg mere end Blanding Nr. 3. I Udbytte af ren Kløver har Mindreudbyttet af Alsikeblandingen været 5.7 hkg i 1. Aar, 0.5 i 2. Aar, ialt 6.2 hkg, medens den i begge Aar har givet mere Græs end Rødkløverblandingen.

Udbytte i 5-Slætsforsøg, hkg Tørstof pr. ha:

	Kløver	Græs	Ukrudt	Ialt
1. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	39.5	45.7	6.4	91.6
» » 4.....	39.4	46.0	6.9	92.3
2. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	14.2	51.8	6.6	72.6
» » 4.....	17.6	52.8	6.0	76.4
1. + 2. Brugsaar				
Bl. Nr. 3.....	53.7	97.5	13.0	164.2
» » 4.....	57.0	98.8	12.9	168.7

Ved hyppig Slæt har Alsikeblandingen klaret sig væsentligt bedre end ved to Slæt, idet Kløveren i 1. Aar har givet lige stort Udbytte i de to Blandinger, og i 2. Aar har Alsikekløveren holdt bedre og givet 3.4 hkg Tørstof mere end Rødkløveren. I samlet Udbytte i to Aar har Blanding Nr. 4 givet 4.5 hkg Tørstof mere end Blanding Nr. 3, og Merudbyttet skyldes især 2. Brugsaar.

Til Høslæt har Alsikekløveren saaledes under disse Jordbundsforhold ingen Fortrin for Rødkløveren, men der synes med Fordel at kunne anvendes nogen Alsikekløver i Blandinger til Afgræsning.

Oversigt over Forsøgsresultaterne.

Forsøgene er gennemført paa 3 Forsøgsstationer med lermuldet Jord og 3 med sandmuldet Jord samt paa Marskjord.

Der er disse 7 Steder foretaget Udlæg i 5 Aar af 9 Kløver- og Græsblandinger, og Hovedresultaterne af Forsøgene har været:

1. Udsæd af ren Rødkløver giver mindre Afgrøde, end der kan opnaas ved Indblanding af Græs, og Afgrøden bliver i 2. Brugsaar stærkt ukrudtsfyldt. Udbyttet bliver mere vekslende fra Aar til Aar og fra Sted til Sted end af en Kløver-Græsblanding.

2. Naar Kløver-Græsmarken overvejende eller helt anvendes til Afgræsning, giver Halvsildig Rødkløver i Blanding med Græs større Udbytte end Tidlig Rødkløver. Til Høproduktion og særlig i 1-aarige Marker bør derimod foretrækkes Tidlig Rødkløver.

4. Ved Anvendelsen af Græs sammen med Kløveren til Udsæd falder Udbyttet af ren Kløver i Afgrøden, men den samlede Afgrøde af Kløver og Græs bliver større. Det største Udbytte er i Forsøgene opnaaet ved en Udsæd af 6—10 kg Græsfrø pr. ha. En Forøgelse af Græsfrømængden herudover har ikke ændret det samlede Udbytte, men Kløverudbyttet er gaaet stærkt ned og Græsudbyttet tilsvarende op.

4. I Forsøgene er ikke prøvet større Kløverudsæd end 12 kg Frø pr. ha. En Formindskelse af Kløverudsæden ved Ombytning af 4 kg Rødkløverfrø med 3 kg Hvidkløverfrø har formindsket Kløverudbyttet en Del, men kun nedsat det samlede Udbytte lidt. Det synes, at 8 kg Rødkløverfrø pr. ha er for lille Udsæd, selv sammen med 3 kg Hvidkløver.

5. Paa ikke for tør Højbundsjord synes det at være heldigt med Anvendelse af lidt Hvidkløver i Udsæden, hvor Marken skal bruges overvejende til Afgræsning. De i Forsøgene benyttede 3 kg Hvidkløver pr. ha er dog sikkert mere end nødvendigt.

6. Almindelig Rajgræs dækker Bunden bedre end Timothe og giver derved en Afgrøde med mindre Ukrudt.

7. Hvidkløver som eneste Bælgplante i Blandingen kan i Egne med særlig gunstige Nedbørsforhold nogenlunde klare sig mod Rødkløverblandinger til Afgræsning i 1—2-aarigt Græsleje.

